

III

(Prípravné akty)

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

STANOVISKO EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY

z 30. novembra 2021

k návrhu nariadenia, ktorým sa rozširujú požiadavky na výsledovateľnosť tak, aby zahŕňali aj prevody kryptoaktív

(CON/2021/37)

(2022/C 68/02)

Úvod a právny základ

Európska centrálna banka (ECB) prijala 14. októbra 2021 žiadosť Európskeho parlamentu a 20. októbra 2021 žiadosť Rady Európskej únie o stanovisko k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o údajoch sprevádzajúcich prevody finančných prostriedkov a určitých kryptoaktív (prepracované znenie) ⁽¹⁾ (ďalej len „navrhované nariadenie“).

Právomoc ECB zaujať stanovisko je založená na článku 127 ods. 4 a článku 282 ods. 5 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, keďže navrhované nariadenie obsahuje ustanovenia, ktoré majú vplyv na základné úlohy Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB) uskutočňovať menovú politiku Únie a podporovať plynulé fungovanie platobných systémov podľa článku 127 ods. 2 prvej a štvrtej zarážky zmluvy, na príspevok ESCB k stabilite finančného systému podľa článku 127 ods. 5 zmluvy a na postavenie eurobankoviek ako zákonného platidla podľa článku 128 ods. 1 zmluvy. V súlade s článkom 17.5 prvou vetou rokovacieho poriadku Európskej centrálnej banky Rada guvernérov prijala toto stanovisko.

Všeobecné pripomienky

ECB víta iniciatívu Európskej komisie rozšíriť navrhovaným nariadením, ktoré je súčasťou balíka v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu ⁽²⁾, ktorý Komisia prijala 20. júla 2020, požiadavky na výsledovateľnosť na prevody kryptoaktív.

Keďže na prevody kryptoaktív sa vzťahujú podobné riziká prania špinavých peňazí a financovania terorizmu ako na elektronické prevody finančných prostriedkov, na poskytovateľov služieb kryptoaktív by sa mala vzťahovať rovnaká úroveň požiadaviek v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu ako na iné povinné subjekty. ECB preto víta navrhované nariadenie ako prostriedok tvorby rovnakých podmienok pre poskytovateľov služieb kryptoaktív.

ECB víta navrhované zosúladenie právneho rámca EÚ s odporúčaniami Finančnej akčnej skupiny (FATF), a najmä s odporúčaním č. 16 ⁽³⁾, pretože ešte viac zmiernuje riziká v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu súvisiace s prevodmi kryptoaktív, čím sa vytvárajú rovnaké podmienky pre prevody v oficiálnych menách a prevody v kryptoaktívach, aby sa predišlo zneužívaniu kryptoaktív na účely prania špinavých peňazí a financovania terorizmu. Hoci pokiaľ ide o intenzitu požiadaviek v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu,

⁽¹⁾ COM(2021) 422 final.

⁽²⁾ Súčasťou balíka sú aj tieto návrhy: a) návrh nariadenia o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu (C(2021) 420 final); b) návrh smernice o mechanizmoch, ktoré majú členské štáty zaviesť s cieľom predchádzať využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, a o zrušení smernice (EÚ) 2015/849 (C(2021) 423 final) a c) návrh nariadenia, ktorým sa zriaďuje Úrad pre boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, a o zmene nariadení (EÚ) č. 1093/2010, (EÚ) č. 1094/2010 a (EÚ) č. 1095/2010 (C(2021) 421 final).

⁽³⁾ Pozri odporúčania FATF. Dostupné na webovom sídle FATF na adrese <https://www.fatf-gafi.org>

ktoré sa vzťahujú na poskytovateľov služieb kryptoaktív, mali by sa dosiahnuť rovnaké podmienky, osobitné požiadavky by mali zohľadňovať riziká súvisiace s technologickými vlastnosťami kryptoaktív a prevodov kryptoaktív. Napríklad požiadavky týkajúce sa výsledovateľnosti prevodov kryptoaktív by mali zohľadňovať osobitné vlastnosti technológií, na ktorých sú tieto prevody založené.

S cieľom účinne zmierniť riziká v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu by sa navrhované nariadenie malo upraviť tak, aby sa predišlo akýmkoľvek pochybnostiam o tom, že sa vzťahuje aj na transakcie medzi hostovanými a nehostovanými peňaženkami, aby sa zaistilo, že aj v takomto prípade je potrebné zbierať a uchovávať presne tie isté údaje, ako v prípade iných prevodov kryptoaktív. Komisia a príslušné vnútroštátne orgány by okrem toho mali monitorovať vývoj na trhu a činnosti súvisiace s práním špinavých peňazí zahŕňajúce kryptoaktíva bez využitia poskytovateľov služieb alebo v decentralizovaných výmenách medzi používateľmi a v príslušných prípadoch by sa mali navrhnúť ďalšie legislatívne opatrenia, ak sa spozoruje výrazné zvýšenie objemu transakcií a zvýšené používanie takýchto aktív na nezákonné činnosti v tomto segmente.

Nakoniec, vzhľadom na rýchle tempo technologického rozvoja v oblasti kryptoaktív je dôležité podrobne monitorovať vykonávanie rámca v spolupráci s príslušnými orgánmi a v príslušných prípadoch so súkromným sektorom.

1. Vymedzenie pojmu „kryptoaktíva“ a rozsah pôsobnosti navrhovaného nariadenia

1.1 V navrhovanom nariadení sa bude používať vymedzenie pojmu „kryptoaktíva“ stanovené v návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o trhoch s kryptoaktívami a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937, ktorý predložila Komisia ⁽⁴⁾ (ďalej len „navrhované nariadenie o trhoch s kryptoaktívami“). Ako už ECB uviedla ⁽⁵⁾, navrhované nariadenie o trhoch s kryptoaktívami obsahuje vymedzenie pojmu „kryptoaktíva“, ktoré je špecifické pre dané technológie a zároveň široké. ECB vychádza z toho, že ide o všeobecné, univerzálne vymedzenie pojmu, a teda že cieľom navrhovaného nariadenia je rozšíriť požiadavky na výsledovateľnosť na všetky kryptoaktíva bez ohľadu na základnú technológiu (technológiu distribuovanej databázy transakcií alebo inú technológiu), ktorá sa použila na ich vydanie.

1.2 Pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti navrhovaného nariadenia, ECB predpokladá, že tak ako v prípade navrhovaného nariadenia o trhoch s kryptoaktívami doň nemajú patriť kryptoaktíva emitované centrálnymi bankami konajúcimi ako menové orgány. V záujme dosiahnutia právnej istoty a s cieľom úplne zosúladiť rozsah pôsobnosti navrhovaného nariadenia s rozsahom pôsobnosti navrhovaného nariadenia o trhoch s kryptoaktívami však ECB navrhuje, aby sa táto skutočnosť výslovne uviedla v odôvodneniach a ustanoveniach navrhovaného nariadenia.

2. Odkazy na oficiálne meny

Navrhované nariadenie obsahuje odkazy na pojem „fiat meny“ ⁽⁶⁾. V súlade so zmluvami a menovým právom Únie je euro jednotnou menou eurozóny, t. j. tých členských štátov, ktoré prijali euro ako svoju menu. Pokiaľ ide o členské štáty, ktoré neprijali euro ako svoju menu, zmluvy dôsledne odkazujú na meny týchto členských štátov. Zmluvy nikde neodkazujú na euro alebo meny členských štátov ako na „fiat“ meny. V tejto súvislosti nie je vhodné uviesť v právnom texte Únie odkaz na „fiat meny“. Navrhované nariadenie by namiesto toho malo odkazovať na „oficiálne meny“ ⁽⁷⁾.

3. Dátum začatia uplatňovania navrhovaného nariadenia

Z hľadiska systémovej a finančnej stability by bolo užitočné zosúladiť dátum začatia uplatňovania navrhovaného nariadenia s dátumom začatia uplatňovania navrhovaného nariadenia o trhoch s kryptoaktívami, aby sa zaistilo, že navrhované nariadenie sa bude na prevody kryptoaktív vzťahovať čo najskôr a nebude sa čakať, kým sa začne používať zvyšok balíka v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí. Ako uviedla Komisia, až doteraz boli prevody

⁽⁴⁾ COM(2020) 593 final.

⁽⁵⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 12 k stanovisku Európskej centrálnej banky CON/2021/4 z 19. februára 2021 k návrhu nariadenia o trhoch s kryptoaktívami a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 (Ú. v. EÚ C 152, 29.4.2021, s. 1). Všetky stanoviská ECB sú dostupné na webovom sídle EUR-Lex.

⁽⁶⁾ Pozri odôvodnenia 8 a 27 navrhovaného nariadenia.

⁽⁷⁾ Pozri odsek 2.1.5 stanoviska Európskej centrálnej banky CON/2021/4 a odsek 1.1.3 stanoviska Európskej centrálnej banky CON/2016/49 z 12. októbra 2016 k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2015/849 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu a smernica 2009/101/ES (Ú. v. EÚ C 459, 9.12.2016, s. 3).

virtuálnych aktív mimo rozsahu pôsobnosti právnych predpisov Únie o finančných službách, v dôsledku čoho boli držiteľia kryptoaktív vystavení rizikám prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, keďže toky peňazí pochádzajúcich z nezákonnej činnosti sa môžu uskutočňovať prevodmi kryptoaktív a poškodzovať integritu, stabilitu a povesť finančného sektora ⁽⁸⁾. Celý rad členských štátov už tento bod právne upravil ⁽⁹⁾.

V prípadoch, kde ECB odporúča zmenu navrhovaného nariadenia, navrhované znenie príslušných zmien je uvedené spolu s odôvodnením v osobitnom technickom pracovnom dokumente. Technický pracovný dokument je dostupný v anglickom jazyku na webovom sídle EUR-Lex.

Vo Frankfurte nad Mohanom 30. novembra 2021

Prezidentka ECB
Christine LAGARDE

⁽⁸⁾ Pozri oddiel 1 prvý bod ôsmy odsek dôvodovej správy k navrhovanému nariadeniu.

⁽⁹⁾ Napríklad 1. októbra 2021 nadobudol účinnosť výnos nemeckého ministerstva financií o požiadavkách zvýšenej povinnej starostlivosti týkajúcich sa prevodov kryptoaktív [*Verordnung über verstärkte Sorgfaltspflichten bei dem Transfer von Kryptowerten vom 24. September 2021 (BGBl. I S. 4465)*]. Podľa tohto výnosu musia poskytovatelia služieb kryptoaktív uskutočňujúci prevody kryptoaktív v mene príjemcu objednávok poskytovateľovi služieb kryptoaktív v mene príjemcu prevodu súčasne a zabezpečené poskytnúť meno, adresu a číslo účtu (napr. verejný kľúč) zadávateľa objednávky a meno a číslo účtu (napr. verejný kľúč) príjemcu prevodu. Poskytovateľ služieb kryptoaktív v mene príjemcu prevodu musí zabezpečiť, že informácie o príkazcovi a príjemcovi prijme a uchová. Úplná výsledovateľnosť zúčastnených strán prevodu kryptoaktív má slúžiť ako nástroj na predchádzanie praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ich rozpoznávanie a prešetrovanie, ako aj monitorovanie vyhýbania sa sankciám. Výnos od povinných subjektov tiež vyžaduje, aby zabezpečili zbieranie informácií o príjemcovi alebo príkazcovi prevodu v prípadoch, keď sa prevod uskutočňuje z elektronickej peňaženky, ktorú nespravuje poskytovateľ služieb kryptoaktív, alebo do nej, a to aj v prípade, že nehrozí riziko, že sa budú prenášať údaje.